

((بتن)) بنویسیم یا ((بتون))

نوشته:

دکتر قالیبافیان

دانشکده فنی

کلمه بتن یک کلمه خارجی است که همزمان با بکار گرفته شدن تکنیک بتن و بتن آرمه در ایران وارد زبان فارسی شده است. امروزه با توسعه دامنه دانش بشری، احتیاج به لغات و کلمات جدید برای بیان مفاهیم جدید روز بروز بیشتر میشود و تقریباً در تمام موارد که تکنیک جدیدی در مملکتی بوجود میآید برای بیان آن نیز لغات جدیدی ابداع میشود و وقتی ممالک و ملل دیگر میخواهند از این دانش و تکنیک استفاده نمایند لغت‌های مربوط به آنرا گرفته و اگر برای آنها معادل کاملاً مشخص و شناخته شده نداشته باشند، بدون تغییر و یا با اندک تغییری در تلفظ آنها، وارد زبان خود مینمایند. وجود کلماتی نظیر رادیو، تلویزیون، تلگراف، اتم... در زبان فارسی شاهد زنده‌ای برای مدعی است. بتن نیز کلمه‌ای است که به همین ترتیب وارد زبان فارسی شده، در آن حل گشته و با اصطلاح فارسی شده است.

درست است که زبانها کلمات مختلف را از همدیگر میگیرند ولی هر زبان طرز نوشتن کلمات را با قواعد و قوانین مربوط بخود تطبیق میدهد. زبان فارسی هم از این قاعده مستثنی نیست. در زبان فارسی صدای «ا» بروزن «دو» بندرت در کلماتی نظیر «تو» و «روشن» با «واو» نموده شده واز «واو» بطور متعارف برای ادای صدای «او» کمک گرفته میشود. توجه به کلمات زیر این مطلب را بوضوح نشان میدهد.

- گاکون	- گلبن
- زیتون	- بن
- توتون	- چیق
- ستون	- تن (مساوی هزار کیلو)
- جنون	- پشت
- بدون	- زرتشت
- زبون	- کشتار

-قانون	-قاشق
-توپ	-مفت
-چوب	-کرسی
-او	-کلفت
-جوی	-جفت
-کوچک	-درشت
-شوش	شش (ریه)

اصولاً در زبان فارسی حرف واو بدو صورت بکار برده میشود: بی صدا نظیر (داوطلب، اول، وارد...) و صدادار (مثل دور، روز، روشن، موزون) و گاهی نیز برای نشان دادن همزه وسط مورد استفاده قرار میگیرد مانند (مؤدی).

حالتی که (واو) بصورت بی صدا بکار برده میشود از موضوع بحث ما خارج است و اما وقتی که واو بعنوان حرف صدادار بکار برده شود، هسته بمورد صدای (او) پروزن (و) یا صدای (ا) پروزن (دو) و یا صدای (ا) کشیده میدهد که در واقع مجموع صدای (ا) و (واو) ساکن است. صدای اخیر همان صدائی است که در کلماتی مانند (موزون) و (جولان) شنیده میشود.

در زبان فارسی صدای (او) همیشه با (واو) نموده میشود. برای نشان دادن صدای (ا) در صورتی از حرف (واو) کمک گرفته میشود که راه حل دیگری وجود نداشته باشد و یا لازم باشد با اضافه کردن (واو) کلمه مورد نظر را از کلمه دیگری متمایز سازند. بعنوان مثال وقتی حرف آخر کلمه ای با صدای (ا) تلفظ شود اجباراً باید (واو) به آخر کلمه اضافه گردد و گرنه مطابق معمول زبان فارسی، حرف آخر ساکن تلفظ خواهد شد مانند کلمه (پلو) که بدون واو (پل) خوانده خواهد شد.

صدای (ا) کشیده بیشتر در کلماتی که ریشه آنها دارای حرف (واو) میباشد و یا در کلماتی که ریشه عربی دارند دیده میشود مانند (موزون) که از کلمه (وزن) مشتق شده و کلمه (شور) یعنی مشاوره. حال با توجه به مطالب فوق کلماتی را بعنوان مثال بررسی مینمائیم.

کلمه	صدای (ا)	صدای (ا) کشیده	ملاحظات
روشن		+	
روزنه		+	
موز		+	
گود		+	
طور (طریق)		+	
جو	+		اگر واو را بردارند (ج) به تنهایی خوانده نمیشود
شور (مشورت)		+	اگر واو را بردارند (ت) به تنهایی خوانده نمیشود
دو (دویدن)			

اگر واو را بردارند (ت) به تنهایی خوانده نمیشود	+	تو
	+	اویاش
اگر واو را بردارند (م) به تنهایی خوانده نمیشود	+	مو (درخت انگور)
	+	بول
اگر واو را بردارند (پل) خوانده میشود	+	پلو
	+	جولان
اگر واو را بردارند (بر) خوانده میشود	+	برو (رفتن)
	+	کون (وسکان)

بطوریکه ملاحظه میشود از تمام کلماتی که بعنوان مثال قید شده‌اند فقط در پنج کلمه آنهم بحکم اجبار صدای (اُ) با واو نشان داده شده است و در بقیه سروکار ما با (اُ) کشیده میباشد که صدای (واو) بی‌صدا نیز در آن مستتر است.

با توجه به مراتب فوق و با توجه به اینکه در کلمه (بتن) صدای (اُ) مورد نظر است نه (اُ) کشیده ملاحظه میشود که باید از یکا بردن حرف (واو) موکداً خودداری کرده و آنرا «بتن» بنویسیم نه «بتون».